Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Nota actief openbaar
Ja

Directoraat Generaal Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Team E

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister VWS Deadline: 2 juli 2026

2g/6/26

nota

TER BESLISSING

Aanbieding rapport van het RISE-onderzoek naar de oorzaken en achtergronden van de stijging van euthanasie

Datum
5 juni 2026

Kenmerk
4420246-1100274-PG

Bijlage(n)
1

1. Aanleiding

Met deze nota wordt uw akkoord gevraagd op de aanbiedingsbrief voor het rapport van het RISE-onderzoek naar de oorzaken en achtergronden van de stijging van euthanasie. Op donderdag 2 juli a.s. wordt het rapport om 13.30 uur door dr. Els van Wijngaarden, projectleider van het onderzoek, aan u aangeboden. Vervolgens wordt het rapport door u aan de Kamer verzonden.

Zoals eerder aan de Kamer is toegezegd, stuurt u in Q3 een inhoudelijke reactie van het kabinet op de onderzoeksresultaten.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de aanbiedingsbrief en verzending ervan, nadat u het rapport heeft ontvangen.

3. Kernpunten

- De onderzoekers geven aan dat de stijging van euthanasie verband houdt met demografische trends, culturele veranderingen en institutionele ontwikkelingen. De samenleving vergrijst. Meer mensen leven langer met chronische aandoeningen. Daarnaast is er sprake van individualisering en secularisatie. Er ligt een sterkere nadruk op autonomie en kwaliteit van leven (en sterven). De opvattingen over lijden rond het levenseinde zijn veranderd.
- Ook is de euthanasiepraktijk geprofessionaliseerd: de richtlijnen zijn gedetailleerder geworden en er is een groter scholingsaanbod. Dit geeft artsen meer (rechts)zekerheid. Deze ontwikkelingen hebben hun weerslag gehad op de beoordelings-, uitvoerings- en toetsingspraktijk van euthanasie, waarbij de zorgvuldigheidseisen van de Wtl onveranderd zijn gebleven.
- De stijging van euthanasie werd volgens de onderzoekers door de deelnemers aan de deelonderzoeken overwegend niet als problematisch dan wel wenselijk geduid, maar voornamelijk als een logisch gevolg van het meebewegen van de praktijk met maatschappelijke veranderingen. Deelnemers beschouwden euthanasie als een belangrijke verworvenheid en uitten hun vertrouwen in het geldende systeem en de toetsing daarvan.
- De onderzoekers doen de volgende aanbevelingen voor toekomstig beleid, gericht aan de overheid, beroepsgroepen, de Regionale Toetsingscommissies Euthanasie, patiënten- en belangenorganisaties en media:
    1. Bewaak een balans tussen de autonomie van de patiënt en de professionele en morele autonomie van artsen.

2. Richt de praktijk rond euthanasie zo in dat morele en praktische spanningen expliciet worden erkend en hanteerbaar worden gemaakt.
3. Investeer in evenwichtige en feitelijk juiste informatievoorziening over euthanasie en andere vormen van levenseindezorg.
4. Differentieer voor kwetsbare groepen zonder stigmatisering.
5. Versterk de randvoorwaarden in het zorgsysteem ter ondersteuning van een zorgvuldige euthanasiepraktijk.
6. Versterk de mogelijkheden voor (incidenteel) wetenschappelijk onderzoek naar de RTE.

4. Toelichting

a. Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten
N.v.t.

b. Juridische aspecten
N.v.t.

c. Politieke en maatschappelijke context
Vanuit de Kamer is verschillende malen aangedrongen op onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar de stijging van het aantal euthanasiegevallen, aangezien voor de stijging geen duidelijke verklaring kan worden gegeven. Naar aanleiding van de motie Bikker (CU)[1] is via ZonMw opdracht gegeven voor het onderhavige onderzoek.

In de planning bij de jaarplanningsbrief 2026 die op 19 mei 2026 aan de Kamer is verzonden, is per abuis vermeld dat de Kamer in Q2 de beleidsreactie tegemoet kan zien. Daarom herhaalt u in deze brief de toezegging die eerder aan de Kamer is gedaan om in Q3 een inhoudelijke reactie van het kabinet op de onderzoeksresultaten aan de Kamer te sturen.[2]

5. Afstemming
Niet verder afgestemd.

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[redacted]

[1] Kamerstukken II 2023/24, 32 647, nr. 105.
[2] Kamerstukken II 2025/26, 36 800-XVI, nr. 25.